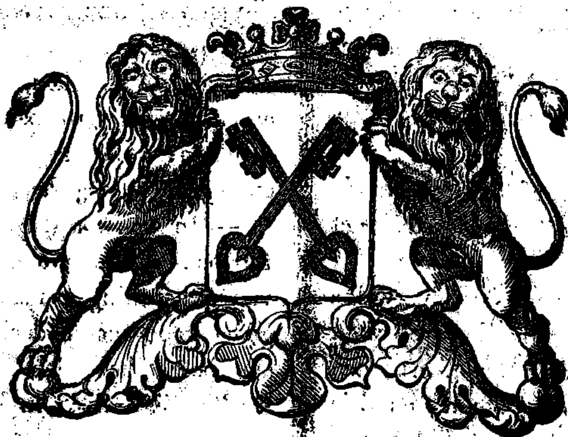
1851. N°. 133.

LEYDSCHE COURANT.

1/2

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 5 NOVEMBER.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 4 November.

Zitting van den Stedelijken Raad van gisteren.

De notulen der vorige vergadering worden voorgelezen en goedgekeurd.

De Heer Prof. J. Bake vraagt het woord ten einde aan den Raad kennis te geven, dat drukte van bezigheden hem hebben belet deel te nemen aan de Commissie tot onderzoek der begrooting, tot welker lid hij benoemd was.

De Heer Mr. N. Sikkel Groos legt de bij de wet voorgeschrevene eeden af en wordt door den Burgemeester met zijne benoeming geluk gewenscht.

De Burgemeester stelt voor over te gaan tot de benoeming van den Secretaris. Met algemeene stemmen wordt Jhr. Mr. J. N. van Puttkammer daartoe benoemd. De Heer van Puttkammer legt de bij de wet gevorderde eeden af, waarna hij met de eenstemmige keus der vergadering door den Voorzitter wordt geluk gewenscht, hetgeen hij met eenige korte woorden beantwoordt.

De Heer Prof. H. Cock wenscht de eigenlijke begrooting met de daarbij behoorende memorie van toelichting te doen drukken, alzoo het aan de leden rondgezonden stuk slechts eene extract-begrooting is. Na eenige beraadslaging verklaart de Heer Cock, zonder zijn voorstel in te trekken, er niet op te staan dat dit in rondvraag gebragt worde.

De Burgemeester doet eenen brief van Mr. H. Gevers voorlezen, waarin deze, dank zeggende voor de hem te beurt gevallen eervolle onderscheiding, verklaart de betrekking van Wethouder niet te kunnen aannemen, daar de Koning zijn verzoek tot dispensatie had gewezen van de hand.

De Burgemeester stelt voor over te gaan tot de benoeming van den derden Wethouder. Bij de eerste stemming worden uitgebragt op de Heeren A. Librecht Lezwyn 12, Mr. N. Olivier 11, Mr. G. P. van Outeren 1 stem, zijnde een blanco-billet in de bus gevonden. Bij de herstemming hebben zich 12 stemmen op den Heer A. Librecht Lezwyn, 11 op den Heer Mr. N. Olivier vereenigd, welke met twee blanco-billetten het getal van 25 stemmen uitmaken. De Heer A. Librecht Lezwyn is derhalve tot Wethouder gekozen, die verklaart deze betrekking aan te nemen en alle pogingen te zullen aanwenden ter bevordering van de belangen zijner geboortestad.

De Voorzitter doet mededeeling van verscheidene ingekomen stukken die voor de leden van den Raad ter lezing zullen worden nedergelegd. Hij geeft voorloopig kennis, dat het zijn voornemen is den Gemeenteraad tegen Zaturdag 8 November des namiddags ten één ure bijeen te roepen tot de behandeling der begrooting voor 1852.

— L. l. Vrijdag morgen omstreeks 11 ure, had de bleekersknecht J. van der Linde, met een vlot over de Haarlemmervaart moetende steken, het ongeluk van op het midden der wijde vaart, daarvan af te vallen. Verscheidene personen kwamen op het angstgeschrei toesnellen, maar daar het hard regende en woei en alle redmiddelen ontbraken, stonden de aanwezigen elkander verschrikt aan te staren zonder vooruitzigt op redding. Een timmermansjongeling A. de Munnik, 18 jaar oud, op een tegenover gelegen tuin werkzaam, verlaat op het aanhoudend gerucht zijn werkbank, bemerkt het onheil, stort zich zonder aarzelen in het water, en heeft het geluk den reeds bewusteloozen en zinkenden drenkeling te bereiken en met onbegrijpelijke inspanning, tot groote blijdschap, door verder behulp der aanwezigen, met den drenkeling den wal te bereiken, en door deze edelmoedige daad, met Gods hulp, hem aan een gewissen dood te ontrukken. *Ingez.*

— Door de Hooge Regering zal aan de aanzoeken der gewestelijke Autoriteiten voldaan worden, om, daar de uitbreiding van het corps Marechaussée nog niet heeft plaats gehad, ook voor dezen winter detachementen ruiterij ten platten lande te verstrekken tot handhaving der orde en tot beveiliging van personen en eigendommen.

— Den 31sten October werd te Houtrijk en Polanen de eerste steen gelegd voor het te stichten kerkgebouw der Hervormden. De bijeengebragte giften voor stichting van dat gebouw, bedragen ƒ 9,931, waaronder eene gift van ƒ 6000, ontvangen bij Ds. C. C. Huydecoper te 's Gravenhage.

— Het Munt-Collegie te Utrecht zal den 17den aanbesteden de levering van 3,845 Ned. ponden aan koperen plaatjes voor halve cents.

— De Gemeenteraad van Leeuwarden heeft tot Rector van het Gymnasium benoemd Dr. C. M. Francke, Rector te Amersfoort.

— Te Assen was den 28sten October voor bijna ƒ 5000 aan honig aangevoerd en geleverd, een bewijs, dat de bijenhandelaars dit jaar een voordeelig jaar hebben.

— Het berigt uit Oldenzaal uit het *Handelsbl.* overgenomen, als zou daar een klooster voor mannen en vrouwen worden gebouwd, moet, volgens de *N. Rott. Cour.*, aldus verbeterd worden, dat het alleen voor vrouwen bestemd is.

— Vervolg en Slot van het Verslag van de reis der 14 werklieden en bazen naar de Tentoonstelling te Londen.

Vraagt men, of elk der werklieden en bazen van zijn verblijf in Londen evenveel nut getrokken heeft voor de kennis voor zijn bedrijf, van nieuwe werktuigen of nieuwe methoden, dan is het antwoord ontkennend. Het was niet te verwachten dat elk der werklieden evenveel vatbaarheid en kennis van zijn vak zoude medebrengen. Daarenboven, alle takken van nijverheid waren niet even volledig vertegenwoordigd. Wat physische instrumenten betreft, moet, wanneer men twee of drie zaken afzondert, waaronder de magneten door den Heer Logeman, de Tentoonstelling achterstaan bij die van Parijs in 1849. Voor katoendrukkerij-machines bepaalde zich alles tot twee of drie werktuigen.

Ook was het velen Tentoonstellers meer te doen om van hunne werktuigen te verkoopen. Zoo was er door den Heer G. E. Donistorpe te Leeds eene zoogenaamde dubbele wolkam-machine ten toon gesteld, die hoogst merkwaardig was. Zij was wel in werking, doch een belangrijk gedeelte bleef steeds zorgvuldig bedekt. Ondertusschen zal dit werktuig op al hetgeen tot de wolindustrie betrekking heeft, stellig in het vervolg een zeer grooten invloed uitoefenen.

Nog om eene andere reden kon iedereen hier niet evenveel regtstreeksch nut trekken. Bij weinig verschil van eenig vak van nijverheid met dat in Nederland was er voor den werkman minder, bij veel, meer te leeren. Van daar dat de landbouwers of vervaardigers van landbouwkundige werktuigen van hunne reis het meest voldaan zijn. Echter is er niemand onder de overigen die niet in zijn vak is vooruitgegaan, die niet iets nieuws heeft geleerd, en der Regering niet dankbaar is daartoe door haar in de gelegenheid te zijn gesteld.

Somtijds hoorde Prof. Rijke: »dit werktuig bezitten wij ook"; zelfs enkele malen: »daarvoor hebben wij t'huis betere toestellen." Dat klinkt vreemd bij al hetgeen men soms hoort beweren omtrent onze achterlijkheid in alle takken van nijverheid. Dat is gelukkig niet juist, in de laatste jaren is onze nijverheid stellig vooruitgegaan, ja in sommige deelen hebben wij de Engelsche producten geheel van onze markt verdrongen. Ondertusschen zijn, in het algemeen, de Engelschen ons vooruit, en het zal misschien nog lang duren voor wij hen hebben ingehaald. Het moge met regt voor een gedeelte worden toegeschreven aan hunne grootere kapitalen, aan de lagere renten voor welke de fabrikanten ze kunnen verkrijgen, aan de uitgebreidheid hunner inrigtingen, waardoor de administratie-kosten zooveel geringer worden; in de eerste plaats nogtans moet het, volgens ons, (zeggen de Verslaggevers) geweten worden aan die zucht naar vooruitgang welke in Engeland al degenen bezielt, die tot de nijverheid in eenige betrekking staan. Aan dit onophoudelijk streven naar iets beters, het kan niet genoeg herhaald worden, hebben zij het te danken dat hunne werktuigen telkens verbeterd worden, of dat zij ze, door meer doeltreffende kunnen vervangen. Wij weten wel dat de vervaardiging van werktuigen in Engeland een afzonderlijken tak van nijverheid daarstelt, dat zij, die er zich aan wijden, alle moeite in het werk stellen om hunne voortbrengsels buiten 's lands te plaatsen, en dat dus de fabrikant van het vasteland later van die verbeteringen partij zal trekken. Doch het is juist in dat later, dat de oorzaak van het verschijnsel gezocht moet worden. Het tijdsverloop dat verstrijkt tusschen het tijdstip waarop men in Engeland met het nieuwe werktuig begint te werken, en dat, waarop het op het vasteland wordt bekend en ingevoerd, duurt lang genoeg om den Engelschen die groote winsten te doen behalen, welke het hun mogelijk maakt later dezelfde producten voor zoo veel lagere prijzen af te leveren. Wij meenen ons te mogen vleijen dat de werklieden en bazen, die met ons te Londen de Tentoonstelling hebben bezocht, teruggekomen zijn met het levendige besef, dat in die zucht naar vooruitgang de voorname oorzaak van Engelands grootheid moet gezocht worden, en dat zij die overtuiging aan anderen zullen mededeelen.

Doch zij hebben van hunne reis nog een ander voordeel getrokken. Hunne algemeene technische kennis is er door uitgebreid. Zij zijn beter bekend geraakt met al de hulpmiddelen van de hedendaagsche werktuigkunde; zij zullen niet alleen verbeteringen willen invoeren, zij zijn ook toegenomen in de kennis die er toe gevorderd wordt.

Met de werklieden fabrieken te zien, heeft en om den afstand en om de kosten en om reden dat dit veelal aan werklieden wordt geweigerd, niet kunnen plaats hebben.

Dr. Staring heeft in de Graafschappen eenige der hoeven bezocht welke hem het leerzaamst toeschenen voor den Nederlandschen landbouwer, op welk zesdaagsche togtje hij vergezeld is geweest door den landbouwer Koert, den fabriekbaas Bosse, die zich uitsluitend met landbouw bezig houdt, en drie der Heeren die voor eigene rekening medegingen.

Hij heeft alle medewerking ondervonden zoowel bij den Secretaris der koninklijke maatschappij van landbouw, den Heer James Hudson te Londen als van de kennissen van den Heer van den Bosch, te Wilhelminadorp, en van den Heer Ringrose, Nederl. Vice-Consul te Hull, wiens gulle gastvrijheid hij zeer prijst.

Hij meent verzekerd te mogen zijn, dat zijne reisgenooten, ten gevolge van dien, een goed algemeen overzigt hebben gekregen van den landbouw, gelijk die in Engeland op de gronden wordt gedreven, welke het meest overeenkomen met de Nederlandsche.

Men heeft zich overal op het reisje kunnen overtuigen van de goede uitkomsten van den verbeterden Engelschen landbouw, onophoudelijke zorg voor de veredeling der vee-rassen, een stelsel van vrucht-opvolging, waarbij gewoonlijk de helft van het bouwland voor veevoeder bestemd is, en dat het geheele jaar door veroorlooft al het vee overvloedig ruim te voeden; de op alle gewassen toegepaste zorg om steeds de grootst mogelijke oogsten te verkrijgen; de groote voordeelen van pachthoeven boven het bebouwen van eigen grond, omdat daarbij de pachters niet een groot gedeelte van hun vermogen in grond-eigendommen behoeven vast te leggen, en van duurzame verbeteringen, die grootendeels op kosten der grond-eigenaren ten uitvoer worden gebragt, slechts eene matige rente van het daaraan bestede kapitaal behoeven te geven.

Men is ook ruimschoots in de gelegenheid geweest om het thans in Engeland zoo algemeen verbreide droogleggen der landerijen door droogpijpen, gade te slaan.

Verder houde men in 't oog dat dit een gezamenlijk verslag der reis is, geenszins over de Tentoonstelling. De Regering heeft begrepen dat men zulk een veel omvattenden arbeid niet kon vergen van twee personen, die slechts weinige dagen aan de Tentoonstelling konden wijden, en daarenboven er met een ander doel naar toe waren gezonden. Het officiele Engelsche Verslag, hetwelk spoedig het licht moet zien, zal aantoonen hoe vele speciale talenten en hoe veel tijds men in Engeland gemeend heeft dat tot het opstellen van zulk een stuk werden vereischt.

'S GRAVENHAGE, 4 November.

Z. M. heeft tot leden der Commissie tot onderzoek der jaarlijksche algemeene rekening, aantoonende de hoegrootheid der koloniale remises in goederen en geld, en het gebruik van die remises gemaakt, benoemd de Heeren: Mr. W. H. Cost Jordens en D. Borski, leden van de Eerste Kamer; Mr. A. W. Engelen en Mr. W. H. Dullert, leden van de Tweede Kamer; J. D. Graaf van Rechteren van Almelo en Mr. J. T. Netscher, leden van den Raad van State; C. H. T. Baron Nahuys en O. W. Hora Siccama, leden van de Algemeene Rekenkamer. De commissie zal, als secretaris, worden bijgestaan door den Heer A. L. Weddik, waarnemend Secretaris-Generaal bij het Departement van Kolonien.

— Z. M. heeft benoemd, ter vervanging van wijlen den Heer Mr. A. R. de Wendt, tot Voorzitter der Algemeene Rekenkamer, Jhr. M. B. H. W. Gevers van Kethel en Spaland.

— Den 1sten is door den Minister van Finantiën en den Franschen Gezant een overeenkomst gesloten en geteekend omtrent de aangelegenheden van het postwezen tusschen de beide landen.

— De Minister van Marine heeft aangekondigd, dat hij telken Vrijdag om 11 ure gehoor zal verleenen, aanstaanden Vrijdag echter nog uitgezonderd.

— Het reeds door ons aangekondigd overlijden van Sir Edward Cromwell Disbrowe, buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister van H. M. de Koningin van Groot-Brittanje, zegt het *Dagblad van 's Gravenhage*, heeft in deze hofstad algemeene belangstelling verwekt, en men mag zeggen, dat Sir Edward door velen, uit alle klassen der burgerij, innig wordt betreurd. Geacht door allen, die hem in zijne gewone leefwijs en in de Christelijke leiding van zijn gezin mogten gadeslaan voorkomend en minzaam in zijnen omgang, munttte hij vooral uit in weldadigheid. Geen ongelukkige, die tot hem de toevlugt nam, ging ongetroost van hem weg; hij deelde gaarne in elke gemeenschappelijke weldaad, welke men hem voorstelde; verborgene armoede werd zelfs door hem opgespoord en gelenigd. Zoo heeft hij zich vele dankbare harten gewonnen, waarin zijne nagedachtenis gezegend zal voortleven. Gedurende zijn 15jarig verblijf in Nederland had hij zich eene uitgebreide kennis eigen gemaakt van het land, en van de zeden en geaardheid van de bewoners, van de instellingen, wetten en belangen. De regtvaardigheid, waarmede hij een en ander beoordeelde en waardeerde, moest hem in hooge mate de genegenheid doen verwerven van alle Nederlanders, die het voorregt hadden, hem bijzonder te kennen. In de hooge betrekking, welke hij bekleedde, betoonde hij zich wars van kleingeestigheid, gemakkelijk in de behandeling van zaken, verzoenend en vredelievend. Men gelooft van hem te mogen getuigen, dat hij, wel verre van immer de oorzaak te zijn geweest van verschil tusschen de wederzijdsche Regeringen, veeleer steeds heeft getracht, gerezene moeijelijkheden te vereffenen, en goede verstandhouding aan te kweeken. Zóó was Sir Edward Cromwell Disbrowe! De behoefte om aan ware verdienste regt te laten wedervaren, en de hoogschatting uit te drukken, welke deze achtenswaardige vreemdeling hier ter stede genoot, heeft ons genoopt, nog deze regelen aan zijne nagedachtenis toe te wijden.

— In den nacht van Zondag is een Engelsch scheepje, New-Amity Kapt. Burton, met tarwe van Londen naar Rotterdam, op een klein uur afstand van Scheveningen naar de zijde van Ter Heyde gestrand. De manschap is gered benevens de dochter en het kleindochtertje van den kapitein, welke zich aan boord bevonden. Het kind meer dood dan levend is door hulp van den Heelkundige Hoos in het leven teruggeroepen. De Heer Maas heeft de schipbreukelingen opgenomen en edelmoedig verpleegd.

— Bij het wets-ontwerp, ter verhooging van het 3de hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1851, betreffende de kosten van het departement der Buitenl. Zaken, wordt voorgesteld, om de som van *f* 10,000 voor onvoorziene uitgaven met nog *f* 12,000 te vermeerderen, en daarentegen dit bedrag op andere artikelen af te schrijven. Volgens de memorie van toelichting, heeft men in verscheidene buitengewone behoeften moeten voorzien, als: de wedervervulling der opengevallen zending te Londen; eene buitengewone zending naar Dresden, en bijdragen in de buitengewone algemeene behoeften van het Duitsch-Verbond; weshalve de post van onvoorziene uitgaven genoegzaam is uitgeput.

Provinciale Staten van Zuidholland.

Zitting van Dingsdag 4 November.

Ten ruim elf ure wordt de tweede gewone jaarlijksche vergadering door den Heer Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, geopend.

Na het houden van het gebed, deelt de Voorzitter mede, dat de Heer Mr. E. C. van Baerle, lid der vergadering voor het hoofdkiesdistrict Gorinchem, en de Heer Mr. R. A. Mees, mede lid der Staten, afgevaardigd door het hoofdkiesdistrict Rotterdam, hun ontslag als leden der Staten hebben genomen; zoodat eerlang in beide vacaturen zal worden voorzien.

De vergadering is overgegaan tot de trekking der afdeelingen, zullende de Voorzitters, Ondervoorzitters en Rapporteurs nader door de leden worden benoemd.

De Voorzitter heeft eene commissie tot de verzoekschriften gedurende de tegenwoordige zitting benoemd, die zamengesteld wordt uit de Heeren Hartevelt, C. van Vollenhoven, Jhr. van Hogendorp, Vlielander en Maas Geesteranus.

Wordt mededeeling gedaan van eene menigte ingekomene stukken en adressen.

Daarna is de zitting opgeheven tot Donderdag, den 6den dezer, des morgens ten 11 ure.

SLUIS, 30 October.

Heden en gisteren had alhier de verkooping plaats, van een deel der domein-goederen, zijnde 56 bunders vestinggronden en water (buitenwerken dezer stad) 38 roeden wei-, bouwland en water, en 14 bunders weiland, zijnde een deel van het ingepolderde paswater (Maria poldertje.) Deze verkoop heeft opgebragt den buitensporig hoogen prijs van *f* 99,875, zijnde bijna *f* 1426, per bunder.

Slechts weinige jaren geleden was ieder verwonderd dat een gemet lands (ongeveer ½ bunder) voor *f* 260 verkocht werdt. Alle deze gronden werden door ingezetenen gekocht.

AMSTERDAM, 3 November.

Het Zoölogisch Genootschap *Natura artis magistra* heeft belangrijke aankoopen gedaan van antilopen en andere zoogdieren en prachtige vogels, uit de onlangs in Engeland verkochte verzameling van wijlen den Graaf van Derby. De veiling heeft acht dagen geduurd en *f* 100,000 opgebragt. Deze verzameling van een particulier was wel eene der schoonste en rijkste der wereld; zij bevatte niet minder dan 1617 exemplaren in 142 soorten afgedeeld, waarvan 756 in 84 soorten op de plaats zelve werden aangekweekt. Van het schilderachtige Knowsley, in Lancashire, waren niet minder dan 100 acres grond en 70 acres water voor de bewaarplaatsen der dieren afgezonderd; reusachtige volières, met keurig heestergewas beplant en door stroomende beekjes doorsneden, bevatten bewoners van tropische bosschen; onafzienbare grasvlakten door ijzeren rasters afgedeeld, strekten der zeldzaamste hertsoorten-antilopen tot weiden, terwijl deze in doelmatige stallen hun nachtleger vonden. Vijvers aan meeren gelijk, met uitgestrekte bosschen omzoomd, verschaften aan de schoonste watervogelen een rustig verblijf: voegt men bij al dat schoone en grootsche het uitmuntend museum van opgezette voorwerpen, bijna geheel uit de zeldzaamste bestaande, dan zal het niemand bevreemden, dat het oog van den ijverigen beoefenaar der natuurlijke historie op Knowley's gronden niet te verzadigen was; dan zal elk, die de wetenschap lief heeft, het betreuren, dat deze voortreffelijke verzameling door den dood van den bezitter bij openbaren verkoop verdeeld en verspreid werd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 1 November.

Eergisteren heeft de openbare hulde aan Kossuth toegezegd, in deze hoofdstad plaats gehad. Van het hotel van den Heer Massingberd Officier bij de Engelsche garde, in Eaton-place, hetwelk ter beschikking van hem en zijn gezin gesteld was, is de gewezen dictator, vergezeld van Lord Dudley Stuart en van twee leden van het gemeentebestuur, naar het Raadhuis gereden. Het met vier paarden bespannen rijtuig, waarin hij zich bevond, werd gevolgd door een ander, waarin zijne echtgenoot en personen van zijn gevolg gezeten waren, en daaraan sloten zich verscheidene andere, met Hongaren gevulde, rijtuigen aan, die versierd waren met groote banieren, waarop de woorden:

»Kossuth, Onafhankelijkheid, Vrijheid," geschilderd waren. Eene groote volksmenigte volgde den trein te voet, onder het aanheffen van de kreten: »leve Kossuth! Weg met de Oostenrijkers! enz." en in de straten, welke hij doortrok, was mede eene ontelbare menigte toeschouwers op de been, welke met het vreugdegejuich instemden.

In de prachtige Guildhall van het Raadhuis werd Kossuth door den Lord-Mayor en de overige leden van het gemeentebestuur plegtig opgewacht en mede met een levendig vreugdejuich begroet. Nadat hij geleid was naar den voor hem bestemden zetel, welke geplaatst was nevens dien van den Lord-Mayor, is het adres, waarbij de gemeenteraad hem geluk wenschte met zijne bevrijding uit de gevangenschap en aankomst in Londen, voorgelezen. De Hongaar heeft daarop, blijkbaar geroerd, maar met waardigheid en in goed Engelsch geantwoord. Bij zijn' terugkeer van het Raadhuis, is Kossuth op nieuw met de levendigste geestdrift door de volksmenigte op de straten begroet.

Kossuth zou den 14den November vertrekken en daags te voren het bal bijwonen ten voordeele van uitgeweken Hongaren en Polen te geven.

— De dagbladen laten zich zeer verschillend uit, over de hulde die in Engeland aan Kossuth wordt betoond. De *Globe* zegt onder anderen:

»Wij betwijfelen of iemand in Engeland, uitgezonderd de Koningin, zulk eene ontvangst zou vinden, als Kossuth in de City van Londen. Het was eene indrukwekkende uiting van den volksgeest. Uit alle groote brandpunten van den Engelschen volksgeest en van de Engelsche nijverheid, hoort men een eenstemmigen weêrklank van het gejuich, door onze beroemdste steden aangeheven. Wij mogen voor zeker houden, dat deze sterksprekende feiten niet verloren zullen zijn voor het Hof, van welks vervolging Kossuth door Engelands krachtige diplomatie is gered. De uitwerking van het bezoek van Kossuth zal dan eerst regt blijken, als aan de Engelsche natie eens de keuze tusschen een verbond met de liberale en met de absolute Staten voorgesteld wordt."

De *Times* daarentegen zegt: »De demonstratie ter eere van Kossuth op het stadhuis der City, was eene onverstandige vertooning. Het gemeentebestuur der City, geenszins de echte vertegenwoordiging der hoofdstad, heeft zich daarbij met zaken bemoeid, buiten zijnen werkkring. Wij bespeuren niet dat eenig persoon van meer aanzien dan Lord Dudley Stuart en de Heer Cobden, het minste aandeel in deze demonstratie heeft genomen, een feit hetwelk Kossuth zelven heeft gegriefd. Zijne taal is wel overlegd en gepast, soms welsprekend; zijne aanspraken laten niets te wenschen, dan dat zij opregt mogten zijn. Doch de man, die nu de beleefdheden der Engelsche chartisten met eene gemaakte voornaamheid afwijst en te Londen in den gematigd liberalen toon van een Londenschen Alderman spreekt, sprak eene maand geleden te Marseille als een demokraat en socialist."

— Uit een door de policie bekend gemaakte opgaaf van verloren goederen in het gebouw der Tentoonstelling blijkt, dat van 1 Mei tot 15 Oct zijn gevonden en terug gegeven 42 beurzen met 48 £, behalve los geld en papier ten bedrage van 142 £. In handen der policie bevinden zich nog 41 beurzen, bevattende 18 £, benevens 4 £ aan los geld. Voorts zijn eene menigte kleedingsbenoodigdheden aan de verliezers terug gegeven, terwijl de policie nog 3341 voorwerpen in handen heeft, waaronder 733 dames-zakdoeken, 632 broches, 363 parasols, 181 doekspelden, 174 braceletten, 146 voiles, 120 zijden halsdoekjes, 91 sleutelbossen, enz.

Gedurende al den tijd der tentoonstelling zijn niet meer dan 21 personen wegens diefstal binnen het glazen paleis betrapt en tot meerdere of mindere straf veroordeeld.

— Volgens de *Globe*, zou het nog niet zoo zeker zijn, dat de Sultan aan den Onder-Koning van Egypte de gevraagde vergunning zou verleenen, tot aanleg van den spoorweg over de landengte van Suez. Ondertusschen waren twee Engelsche oorlogsvaartuigen voor de haven van Alexandrië verschenen, als een blijk dat de Onder-Koning op de ondersteuning van Engeland kon rekenen.

— Berigten uit San Francisco, van den 1sten September jl., melden, dat de hoeveelheid goud, die de mijnen dit jaar zouden opleveren, geschat werd op 70 millioen dollars, en dat deze raming bij de steeds toenemende opbrengst der mijnen niet overdreven scheen.

— Een Engelsche brik, beladen met graan, de baai van Bitoya, op de kust van Marokko binnen geloopen zijnde, werd door de mooren vermeesterd, een man gedood en de overige gevangen genomen; wegens onderlingen twist over den buit, werd het schip en de lading bijna vernield. Twee stoombooten en een brik naar die plaats afgezonden, hebben eenige plaatsen beschoten en verscheiden kleine vaartuigen verbrand, doch er wordt niet gemeld of de gevangengenomenen zijn losgelaten.

— Dezer dagen is in Iersche bladen weder een getuigenis openbaar gemaakt ten gunste der in Ierland van staatswege opgerigte volksscholen voor kinderen van elke godsdienstige gezindheid. Het is een verslag, na de inspectie eener zoodanige school, de modelschool van het district Bailieborough, opgemaakt door geestelijken van de Anglikaansche en van de Roomsche kerk, alsmede van het Presbyteriaansche kerkgenootschap. Het volgende is de hoofdinhoud van dit verslag:

»De volksopvoeding is in dit district tot voor weinige jaren slecht behartigd. Zooveel te meer indruk maakte op ons de verbetering in het uiterlijk voorkomen en in het geheele gedrag der leerlingen zigtbaar, niet minder dan het verstand en de kennis door hen aan den dag gelegd; wij zagen daarin een blijk dat het in de school gevolgde stelsel niet enkel strekt tot werktuigelijk aanleeren van het lezen en schrijven, maar dat het, bij het mededeelen van nuttige kundigheden, de geestvermogens opwekt en leidt.

»Bij het ondervragen der kinderen bleek ook dat aan het godsdienstonderwijs al de zorg, die het verdient, besteed wordt. De geschiedenis en de profetiën des Bijbels maken een deel uit van het onderrigt dat de kinderen gezamenlijk ontvangen; buitendien worden de kinderen van elke gezindheid afzonderlijk een half uur dagelijks door een geestelijke van hunne gezindheid in de godsdienstleer onderrigt. Wat het gezamenlijk godsdienst-onderrigt bevatten zal, wordt door het schoolbestuur bepaald; doch kinderen, wier ouders in het gezamenlijk godsdienst-onderwijs bezwaren mogten vinden, mogen niet gedrongen worden om het bij te wonen. De schoolboeken, die, van wege het algemeen schoolbestuur uitgegeven, door al de kinderen zonder onderscheid gebruikt worden, bevatten niet weinig godsdienstig onderrigt, en aan de geestelijken wordt ruimschoots gelegenheid gegeven, om aan de kinderen hunner gezindheid onderwijs in hunne kerkleer te geven.

»Wij achten dus het nationale of gemengde schoolstelsel geschikt om menschen van alle gezindheden tot bevordering der volksopvoeding te doen zamenwerken, zonder opoffering van elks eigen overtuiging."

BELGIË.

De buitenlandsche handel, die in 1849 de handelsbeweging van 1847, het voorspoedigste jaar voor den handel sedert 1830, met 25 pCt. overtroffen had, is gedurende 1850 hijna op dezelfde hoogte gebleven. Voor de eerste maal is de uitvoer den invoer te boven gegaan en wel, wat aangaat den bijzonderen handel, met meer dan 27 millioen fr. of 12 pCt.

De algemeene in- en uitvoer hebben in 1850, te zamen genomen, eene waarde van 912,500,000 fr. bedragen, dat is 3,900,000 minder dan in 1849, doch 194,900,000 of 27 pCt. meer dan het gemiddelde jaarlijksche bedrag van 1845 tot 1849.

De in België aangebragte goederen (dat is de invoer voor het verbruik, voor den directen doorvoer en voor het entrepôt) bedragen, eene waarde van 442,400,000 fr., dat is 5 pCt. minder dan in 1849, maar 18 pCt. meer dan het gemiddelde van het voorfgegane vijfjarig tijdvak.

De algemeene uitvoer van Belgische en buitenlandsche goederen te zamen genomen, bedroeg in 1850 eene waarde van 470,100,000 fr., dat is 4 pCt. meer dan in 1849, en 38 pCt. meer dan het gemiddeld jaarlijksch bedrag van het vorige vijfjarig tijdvak.

De buitenlandsche producten die België voor eigen gebruik heeft ontvangen, en de voortbrengsels van zijn eigen grond en van eigen nijverheid die België aan het buitenland geleverd heeft, bedragen, over 1850, te zamen eene waarde van 500,200,000 fr., dat is 9 pCt. meer dan in 1849, en 18 pCt. meer dan het gemiddelde van 1845—1849.

De waarde der in verbruik gebragte buitenlandsche goederen bedroeg, 236,500,000 fr., dat is 700,000 fr. meer dan in 1849 en 8,600,000 fr. (of 4 pCt.) meer dan het gemiddelde van 1845—1849.

De invoer uit Nederland bedroeg in 1850, 37,700,000 fr. De uitvoer derwaarts beliep 40,100,000 fr.

Vergeleken met 1849, is de invoer uit Nederland met een pCt. toegenomen; in vergelijking met het gemiddelde der vijf vroegere jaren is er ook eene vermeerdering op dien invoer, doch deze is gering.

De uitvoer van Belgische producten naar Nederland heeft 9 pCt. meer dan in 1849 en 20 pCt. meer dan het gemiddelde der laatste vijf jaren bedragen.

FRANKRIJK.

Sedert eenigen tijd zijn er pogingen gedaan, om de soldaten te Lyon in bezetting door schoone aanbiedingen over te halen, om leden te worden van geheime genootschappen. Bij velen moeten die pogingen geslaagd zijn, doch toen de militaire overheid hiervan werd onderrigt en een gestreng onderzoek beval, zijn eenige onder-Officieren gedeserteerd.

ITALIE.

ROME, 20 October.

De hervorming van het leger is op handen; de troepen zullen gesteld worden onder het bestuur van het Staatssecretariaat.

— Dezer dagen heeft de Sacra Consulta uitspraak gedaan in de zaak der beruchte secte der Ammazarelli, die vóór twee jaren te Sinigaglia een soort van veemgerigt vormde en de grootste wreedheden pleegde. De stukken tot dit proces behoorende, bestaan niet minder dan 121 vellen druks. Ieder blad van dit werk is een bewijs voor den verschrikkelijken haat, welke de bevolking dier plaats tegen het bestaande regeringstelsel koesterde. In dit proces komen 31 beschuldigden voor, welke zich te Sinigaglia aan 58 moorden schuldig maakten. Een groot aantal leden van dit genootschap die zich uit de voeten hebben gemaakt, zijn bij verstek veroordeeld.

— Piemont wordt op nieuw door zware overstroomingen geteisterd.

Wegens ongesteldheid van Ds. Berkhout wordt eerst heden berigt dat, behalve het reeds vroeger vermelde, op en sedert Zaturdag 25 Oct. ll. nog bij hem in dank ontvangen zijn de volgende giften, ten behoeve van de Hervormde Gemeente te Haaksbergen, als: van B. M. *f* 3.—; van N. N. een bankbillet No. 142 groot *f* 25.— met het devies: *goed voorgaan doet goed volgen*, van J. W. *f* 2.50; van een' Student *f* 1.—; van BB. Diakenen drie door hen gecollecteerde giften op 26 Oct. ll., eene van *f* 2.— en twee ieder van *f* 1.— te zamen *f* 4.—; van Mevr. S. een muntbillet No. 135675 groot *f* 10.—; en nog van BB. Diakenen twee giften op Zondag ll. gecollecteerd van A. D. *f* 2.50 en van N. N. *f* 1.50 te zamen *f* 4.—.

LEYDEN, 4 November 1851.

STADS BERIGT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE LEYDEN brengen bij deze ter kennisse van de Ingezetenen, dat in de Raadsvergadering van heden de Heer:

Mr. NICOLAAS SIKKEL GROOS,

als Lid van den Gemeenteraad van Leyden is beëedigd en geïnstalleerd en als zoodanig heeft zitting genomen, dat de Heer:

ABRAHAM LIBRECHT LEZWYN.

tot Wethonder dezer Gemeente is benoemd, die deze benoeming heeft aangenomen, en

dat eindelijk tot Secretaris dezer Gemeente is benoemd en als zoodanig beëedigd.

Jhr. Mr. JACOBUS NICOLAAS VAN PUTTKAMMER.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

LEYDEN, 3 November 1851. De Burgemeester VAN LIMBURG STIRUM,

De Wethouder A. HARTEVEET, *Loco. Secret.*

215de Staats-Loterij.

Trekking der Vijfde Klasse.

1ste Trekking, No. 19826 een prijs van ƒ25,000. No. 14085 een prijs van ƒ1,500. Nos. 4535 en 6782 ieder een prijs van ƒ1,000.

2de » No. 10091 een prijs van ƒ2,500. No. 9139 een prijs van ƒ1,000.

ADVERTENTIEN.

Voor de menigvuldige blijken van deelneming bij het voltrekken van ons Huwelijk ontvangen, betuigen wij, ook namens onze wederzijdsche Betrekkingen, onzen opregten dank.

C. A. SEYN,

LEYDEN, 4 November 1851. F. SEYN, VAN DE WIEL.

De Ondergeteekende betuigt zijn hartelijken dank voor de bewijzen van belangstelling betoond bij de bevalling zijner Echtgenoote.

LEYDEN, 1 November 1851. G. W. VAN DER SPRUYT.

Voor de vele bewijzen van deelneming, bij de bevalling mijner Echtgenoot ondervonden, betuig ik bij deze mijnen hartelijken dank.

B. W. WYTEWAALL.

Gevoelig voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van ANNA FRANÇOISE VAN BEMMELEN aan hare Moeder VROUWE A. A. DE KEMPENAER Wed. den Heer J. F. VAN BEMMELEN en de verdere Familie betoond, betuigen deze daarvoor hunnen hartelijken dank.

LEYDEN, 4 November 1851.

ECHTSCHEIDING.

Bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden*, van den zestienden September achttienhonderd een en vijftig, is, ten verzoeke van ALBERTUS LEENDERT ENGELS, *Verwersknecht* te *Leyden*, uitgesproken de **ontbinding** des Huwelijks tusschen hem en MARIA HERMINA DEE, thans verblijf houdende te *'s Gravenhage*, bestaande, en zulks door Echtscheiding op grond van kwaadwillige verlating door evengemelde MARIA HERMINA DEE.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan artikel 823 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering.

De Procureur voor den Eischer

(Kosteloos) *geoccupeerd hebbende.*

A. A. DILLIÉ.

Bij Brieven van meerderjarig verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden, op den 8sten October 1851 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 17den October 1851 No. 4, zijn aan WEBINUS CLARINUS WERNINK, wonende te *Oudshoorn*, gegeven alle de regten bij de Wet aan meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Artikel 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan Artikel 486 van gemeld Wetboek.

'S GRAVENHAGE, 28 October 1851. P. J. V. D. BURGH,

Procureur bij den Hoogen Raad.

Ten Kantore van **N. NATHANS** te *Leyden*, is in de thans trekkende 5de en laatste Klasse der 215de Staats-Loterij, getrokken op No. **19826**, de Kapitale prijs van

ƒ 25,000.

LEYDEN, 3 November 1851.

Aangekomen

Een lading beste zware **Kagchel- en Haardturf, en Kluiten**, tegen den minsten prijs.

LEYDEN, 4 November 1851. Adres H. WILDENBERG, Botermarkt alhier.

Heden Namiddag ten 4 ure vervolgt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK met te Verkoopen, de BOEKWERKEN, betreffende REGTSGELEERDHEID, STAATKUNDE en STAATHUISHOUDKUNDE, GESCHIEDENIS en REIZEN.

Donderdag Namiddag, GESCHIEDENIS, LEVENBESCHRIJVINGEN, REIZEN, KUNSTEN en WETENSCHAPPEN, WERKTUIG- SCHILDERSTEL- en MEETKUNDE enz.

Bij den Boekhandelaar C. G. MENZEL alhier is verschenen:

H. VAN DER HORN VAN DEN BOS,

Med., Chir. et Art. Obst. Doctor,

DE MENSCH,

IN ZIJN BESTAAN OP ZICH ZELVEN EN IN ZIJNE BETREKKING TOT DE HEM OMRINGENDE WEZENS.

2de Deel, waarmede dit belangrijk Werk compleet is.

Eene genezing van klierziekte door de Zalf en Pillen van Holloway.

Het volgende getuigschrift van den Heer THOMAS ALCORN te Jerrys Plain, in Nieuw Zuid-Walis, werd gezonden aan den Professor HOLLOWAY door den Heer PINKNEY, Chimist ter zelfder plaats, onder dagteekening 1 Januarij 1849. »Bij deze geef ik getuigenis, dat mijne dochter, oud zeven jaren, sedert drie jaar leed aan scrofuleuze of klierziekte, en dat ik, na onderscheidene geneeskundigen geraadpleegd te hebben echter zonder goed gevolg, besloot de *Zalf* en *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven; dat voorts door dit genees- en heelmiddel mijn dochtertje in drie maanden tijds volkomen herstelde, en thans de beste gezondheid geniet. Het bovenstaande kan bewaarheid worden door onderscheidene personen in deze plaats, alwaar ik sedert twee en twintig jaar woonachtig ben. (Was get.) R. ALCORN."

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à ƒ0.90, ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ7.75, ƒ15.50, ƒ23.50.

Potjes Zalf à ƒ0.90 ƒ2.10, ƒ3.30, ƒ8.15, ƒ15.90, ƒ23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN,

MAANDAG, 3 November.

		Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	57¼	57 7/16	57½
Dito Certificaten	» 3 »	67	—	—
Dito dito	» 4 »	88½	88⅝	—
Amortisatie Syndicaat	» 3½ »	—	—	—
Handelmaatschappij	» 4½ »	—	—	—
O. I. Leening	» 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	—	—	—
Haarlemmermeer	» 5 »	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	104¼	—	—
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	103	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1838	» 5 »	94⅜	94½	—
Dito 1840	» 4 »	87⅝	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4 »	87¼	—	—
Dito dito Nieuwe	» 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6 »	—	—	—
Certificaten van dito	» 6 »	—	—	—
POLEN, Obligatiën	» 4 »	—	—	—
Dito Aandeelen met Loten, fl. 250	ƒ	—	—	—
Dito dito 1835	» 500 »	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5 pCt.	15 5/16	—	—
Dito dito Onbep. Stukken	» 5 »	15¼	15 3/16	—
Dito Obligatiën	» 3 »	—	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3 »	34¾	—	—
Coupons Ardoins		7 1/16	7⅜	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5 »	—	—	—
Dito	» 4 »	—	—	—
Dito Metall.	» 5 »	70⅛	—	—
Dito Nieuwe	» 5 »	77½	[illegible]	—
Dito 1847	» 2½ »	35⅝	—	—
BELGIE, Banc.	» 2½ »	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» 2½ »	46¾	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5 »	—	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 5 »	33⅜	—	—
Dito dito	» 4 »	33⅛	33¼	—
VENEZUELA,	» 3½ »	34⅝	35	—
MEXICO,	» 5 »	24¼	—	—
AMERIKA, Bankactiën		—	—	—

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is ƒ9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.